Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
6 МАРТ 1971 Й
ШАНБА
(№ 55 (1430).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ газеталарда

✦ Бугун тонгги газеталарда Ўзбекистон Коммунистик партияси XVIII съездининг Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ҳисоботи юзасидан резолюцияси босилган. Резолюцияда жумладан шундай дейилади: Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVIII съезди мамнуният билан қайд этадики, ҳисобот даврида жуда катта тарихий аҳамиятга эга кўпгина воқеалар бўлди. Шу даврда бутун совет халқи Коммунистик партия ва унинг Марказий Комитети раҳбарлигида КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга ошириш учун фидокорлик, зўр завқ-шавқ ва ижодий ғайрат билан курашди.

✦ **Кеча Санъат саройида пахта далаларининг ва фермаларнинг илғорлари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, қишлоқ хўжалик машиналарининг ижодкорлари, мелиораторлар, олимлар, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ходимлари Ўзбекистон қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойига йиғилдилар. Қурултойда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари Й. Р. Қурбонов 1970 йил якунлари ва Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1971 йилдаги вазифалари ҳақида доклад қилди.**

Тошкент ГРЭСининг энергетиклари ҳам съездни муносиб кутиб олишга аҳд қилишган.
СУРАТДА: 7-8-энергия блоклари шчитининг смена бошлиғи Зуҳриддин Муҳиддинов.

17 АПРЕЛЬ — Коммунистик шанбалик!

ТЕЖАЛГАН ХОМ АШЁДАН

Апрель шанбаликлари—Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводи коллективи учун ажойиб анъанага айланган. Завод ишчилари ўтган йили В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бағишланган шанбаликни зўр уюшқоқлик билан ўтказган эдилар. Бу кун совет космонавтикаси байрамига ҳам тўғри келган эди. Совет космонавтикаси куни бу завод ишчилари учун айниқса қадрли ва унутилмас байрамдир. Чунки завод жаҳонда биринчи бўлиб космосга чиққан Совет Иттифоқи Қаҳрамони Юрий Алексеевич Гагариннинг номига қўйилган.

Қўш орденли корхона машинасозлари шу кунларда КПСС XXIV съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. Улар тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини муддатидан олдин адо этиш учун курашмоқдалар. Улар Москвадаги Ленин комсомоли номли автомобиль заводи, «Ташсельмаш» заводи ва «Қизил тонг» тикувчилик фирмаси ишчи колективларининг КПСС XXIV съезди шарафига 17 апрель куни Коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусига якдиллик билан қўшилдилар.

Корхонанинг материал нормативлари бюроси мутахассислари шу куни завод тежаб колинган хом ашё ҳисобига ишлаши мумкинлигини ҳисоблаб чиқишди.

Машинасозлар меҳнат байрамига айланиб кетадиган 17 апрель куни бир тан, бир жон бўлиб шанбаликка чиқишга, шу куни «ПК—100 М» маркали тўртта ип йигирув машинасини йиғишга аҳд қилдилар. Бундан ташқари завод территорияси саранжом-саришта қилинади. 200 туп дарахт ва икки минг тупдан ортиқ гул кўчатлари ўтказилади. Машинасозлар 17 апрель куни тўққизинчи беш йиллик фондига 90 минг сўм маблағ қўшишади.

Ишчилар съезд очиладиган куни тежалган хом ашё ҳисобига ишлашга аҳд қилишди.

РАҒБАТЛАНТИРИШ ФОНДИДАН

Юбилей йили планига қўшимча 126 минг сўмлик маҳсулот реализация қилган «Компрессор» заводининг коллективи 113 минг сўм фойда кўрди. Коллективнинг 1970 йил хўжалик фаолияти якунларига кўра ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларни рағбатлантириш учун 65 минг сўм ажратилди.

Заводда ўн олти йилдан буён меҳнат қилаётган 3-механика цехининг токари А. Волков 170 сўм, силлиқловчи Т. Бахтиев, токарь В. Охотов, Т. Қаюмов ва бошқалар 140-150 сўмдан мукофот олишди.

Биргина 11-йиғув цехининг ишчилари олти минг сўмга яқин «ўн учинчи маош» олдилар.

Машинасозлар 1971 йилда ўтган йилдагидан 100 та кўп компрессор станцияларини тайёрлашга қарор қилдилар. Бунга техника тараққиётини тезлаштириш тадбирларини амалга ошириш йўли билан эришилади.

Йиллик планни 28 декабрда бажариш билан 10 тонна металл, 90 минг киловатт-соат электр энергия, шартли 40 тонна ёқилғи тежалади.

Ҳозир завод цехларида квартал планини муддатидан илгари бажариш учун кураш қизимоқда. Меҳнат вахтасида турган ишчи-хизматчилар партия XXIV съездига ажойиб туҳфалар ҳозирлашмоқда.

ШАҲАР — қишлоққа

ЁЗ ҲОСИЛИ ҚИШДА

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг теплица хўжалиги ишчи-хизматчилари КПСС XXIV съезди шарафига меҳнат қилиб, шаҳар аҳолисига қишда ҳам ёздагидек сабзавот маҳсулотлари етказиб беришни кун сайин қизитмоқдалар.

Бугун аҳоли дастурхонига етказиб берилган помидор, бодринг, кўк пиёз 25 тоннага етди.

Теплица секцияларида, айниқса, помидор ҳосили мўл бўлди. Ҳар туп помидорда 6—7 донадан ҳосил бор. Муборак Толибхўжаева, Анор Мирзаалиева кабилар ҳар куни пишган помидорларни тезкорлик билан узиб шаҳарликларга жўнатмоқдалар.

Азим шаҳримизнинг барча корхоналарида, қурилиш ташкилотларида, муассасаларида шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съезди шарафига бошланган умумхалқ мусобақаси —кун сайин кенг авж олмоқда.
СУРАТДА: Тошкент экскаватор заводи бош йиғув цехининг пешқадам машинасозларидан (чапдан ўнгга) Эдуард Белинзон, Рашид Ҳамроқулов ва бош мастер Зиновий Романов ўртоқлар навбатдаги экскаватор блокини ўрнатишяпти.

СИФАТ ВА САМАРАДОРЛИК

Бугун Ильич номли тажриба-механика заводи коллективи такомиллашган пайвандлаш қурилмаларини тайёрлашга киришди. Бу буюртма «Ташхимсельмаш» заводининг илтимосига биноан яратилмоқда.

Бу янги қурилмалар машинасозлик заводида ишлаб чиқарилаётган «ОВХ-14» маркали янги пуркагич машиналарнинг асосий қисмларини пайвандлашда қўлланилади. Янги қурилма ишга туширилиши билан, корхонада қўлда бажариладиган машаққатли меҳнатга барҳам берилади, сифати ортиб, ишлаб чиқариш самарали бўлади.

ҲОСИЛДОРЛИКНИ ОШИРИШ УЧУН

КПСС XXIV съезди Директиваларига лойиҳасида шу беш йилликда экин майдонларини кенгайтиришга, унумдорлигини ошириш ҳисобига қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини кўпайтириш кўзда тутилган.

В. Журин номли Ўрта Осиё ирригация илмий-тадқиқот институтида ана шу борада диққатга сазовор ишлар олиб борилмоқда.

Институт олимлари Амударёнинг қуйи этакларида — Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРда суғориладиган майдонларни янада кенгайтиришга доир илмий-тадқиқот ишларини бошлаб юбордилар. Келгусида бу воҳада суғориш ишлари механизация ва автоматика ёрдамида олиб бориладиган бўлади.

ЯНГИ МОДЕЛЛАР

Бугун Тошкентдаги кўн-галантерея фабрикасининг Зоя Пак раҳбарлигидаги модельерлари эркаклар ва аёллар қўлқопларининг янги намунасини ишлаб чиқаришга киришди. Бу қўлқоплар трикотаж матолари ва сунъий чармлардан тайёрланади.

МЕҲНАТ ИШТИЁҚИ

Профилактория цехида доим иш қизғин. Шунинг учун ҳам цех ремонтчилари ҳар куни 95 та троллейбус машинасини йўловчилар хизматига тайёрлаб берадилар.

Зарбдор цехнинг Ким Маслов, Ари Рафаилов, Николай Переверзев раҳбарлик қилаётган ремонтчилар бригадалари троллейбусларнинг энг нозик қисмларини ремонтдан чиқарадилар.

Коммунистик автомеханик В. Будрин, комсомол аъзолари И. Саидхўжаев, В. Кудряков сингари слесарлар ҳамкасбларидан ишда чаққонликлари, сифатли ремонт қилиш усуллари билан ажралиб турадилар.

Ленин партиясининг XXIV съезди арафасида 2-троллейбус депосининг цех ремонтчилари зўр шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Цехнинг зарбдор ишчилари съезд чақириладиган кунга қадар 100 та троллейбусни ҳамшаҳарлар хизматига чиқариш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

ЎН-ЎН БЕШ МИНУТДА

Пахтачилик саноатини механизациялаштириш марказий институтининг (ЦНИИХПРОМ) Г. А. Тихамиров бошчилигидаги механизациялаштириш лабораторияси ходимлари

Бугун пойтахт областида пахта сақланадиган биринчи оператив механизациялаштирилган омбор қурилишнинг технологик топшириқларини бажариб бўлдилар.

Янги омборда пахта ҳосилини қабул қилиб олиш ишлари бутунлай механизациялаштирилади. Олдинлари пахта ҳосилини тушилар бир ярим соатлаб туриб қоларди. Тезкорлик билан иш қўриладиган бу омборда эндиликда машиналар ўн-ўн беш минут туради холос.

«ҚОРА КОНСУЛНИНГ ҲАЛОКАТИ»

«Москва» кинотеатрининг улкан томоша зали одам билан лиқ тўлган. Бу ерга Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ўзбекфильм» киностудиясининг янги маҳсулоти — «Қора консулнинг ҳалокати» кенг экранли рангли бадиий фильмнинг биринчи томошабинлари йиғилишган.

Картина чоризмнинг Туркистондаги сўнгги таянчи—Бухоро амирлигининг емирилиши ҳақида ҳикоя қилади. Регистон устида ҳилпираб турган Октябрь Қизил байроғини мадҳ этувчи, шарафловчи қасида бўлиб хизмат қилади.

Томошабинлар фильм ижодкорлари ҳамда қаҳрамонларини илиқ кутиб олдилар. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография Давлат комитети кинофикация ва кинопрокат бошқармасининг бошлиғи С. Хўжаев томошабинлар ҳузурига ташриф буюрган постановкачи режиссёр ва фильм муаллифи К. Ёрматовни, киносценарист М. Мелкумовни, бош қаҳрамон ролини ўйнаган СССР халқ артисти Шукур Бурхоновни, овоз оператори Ахмедовни бирма-бир таништириб чиқади. Комил Ёрматов фильмнинг яратилиш тарихи ҳақида ҳикоя қилиб беради.

Шундан сўнг, фильм томошабинлар эътиборига ҳавола этилди.

Иқтисодий ислоҳот самаралари

Тўртинчи марта

2-ун комбинатининг коллективи пойтахт саноат корхоналари ўртасида биринчилар қатори 1967 йил июлдан планлаштириш ва моддий рағбатлантиришнинг янги системасига ўтиб ишламоқда. Бундан меҳнат аҳли баҳраманд бўляпти.

Куни-кеча комбинатнинг 382 ишчи-хизматчиси моддий рағбатлантирилди. Уларга 23 минг сўм «ўн учинчи маош» тариқасида тарқатилди.

1. 2-тегирмоннинг илғор ишчиларидан В. Данилов, Ю. Великанов, В. Сибинлар ойлик маошлари ҳажмида Н. Шомов, П. Кузнецова каби неча ўнлаб ишчилар 85—115 сўмдан мукофот олдилар.

1965 йилда бир ишчининг ойлик ўртача иш ҳақи 102 сўмни ташкил этганди. Рағбатлантириш фондидан берилаётган мукофотлар билан ҳар бир ишчининг ўртача ойлик иш ҳақи ҳозир 140 сўмга етиб қолди. Бу, ишчи хизматчиларнинг меҳнат ғайратини ошириб юборди.

Манфаатдорлик ортаяпти

Устки трикотаж фабрикаси меҳнатчиларига ўтган йилнинг шу пайтида моддий рағбатлантиришнинг янги системаси бўйича 28 минг сўм «ўн учинчи маош» берилган эди.

Коллектив 1970 йилда самарали меҳнат қилиб, 438 минг сўм фойда кўрди. Корхона умумий фонди янада бойиди. Шу сабабли бу йил моддий рағбатлантириш фондидан 44 минг сўм мукофот ажратилди. Жумладан, 37,6 минг сўми ишчиларга, 6,4 минг сўми хизматчиларга тарқатилди.

— Менга конверт узатишди. Тантанадан қайтгач, дугоналарим билан конвертни очганимда ғоят ҳайратландим, — дейди тўқув цехининг ростловчиси Валентина Пусойбумага. 389 сўм оддий бир ишчи учун озмунча пулми. Мен каби ишловчи тикувчи В. Клименева ҳам 239 сўм мукофот олди.

Фабрика ишчи-хизматчилари «ўн учинчи маош» тарқатилган кунни байрамдагидек нишонлашди. Тўқувчи А. Маметова 231 сўм, В. Нарезная 237 сўм, тўқувчи М. Сулаймонова 221 сўм, бичиқчи В. Федорина 226 сўм олди. Бундайлар номини кўплаб келтириш мумкин.

МОНТАЖ ИШЛАРИ ҚИЗҒИН

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриётида чуқур босма цехлари комплекси қад кўтарди.

«Узэлектромонтаж» трестининг 2-бошқармаси коллективи шу кунларда бу ерда электр жиҳозларини созлаш, контроль, ўлчов асбобларини ишга тушириш билан шуғулланмоқда. Бу техника воситалари қардош Қозоғистон республикасидан келтирилган.

КПСС XXIV съездини меҳнатда арзигули совғалар билан кутиб олиш учун курашаётган монтажчилар объектдаги ишларнинг барчасини 20 мартгача тугатиш ниятидалар.

Шу кунларда монтажчилар комплекснинг барча қисмини электр қуввати билан таъминлайдиган 10 киловольтли махсус тақсимлагич пунктидаги ишларни тамомладилар.

АҲДИГА ВАФОДОРЛАР

Тошкент чинни заводининг Ёдгор ака Сонпов бошчилик қилаётган цех коллективи квартал ва ойлик планларини доимо ошириб адо этади. Шу кунларда цех меҳнатчиларининг бутун фикр-зикри КПСС XXIV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга қаратилган.

— Февраль ойида завод бўйича давлатга бир миллион донага яқин чинни буюмлари етказиб берилди, — дейди Ё. Сонпов, — бу ойдаги марралар янада юксак.

Планларнинг ўз вақтида бажарилишида, шубҳасиз, илғор ишчиларнинг улуши катта. Улар ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан барчага ўрнак бўлмоқдалар. Ишчилардан М. Саидова, О. Аҳмедова, Р. Ризаев, А. Одилов, Н. Қориева ва бошқалар шулар жумласидандир.

Бу йил завод 11 миллион дона ўрнига 12 миллион 800 мингдан ортиқ чинни буюм ишлаб чиқариш мажбуриятини олган.

Абразив комбинати ишчилари шу кунларда ишлаб чиқариш суръатларини кун сайин жадаллаштирмоқдалар.
СУРАТДА: токарлик цехининг илғор мастери Эргаш Жўраев. Бу пешқадам мастер бош бўлган бригада смена ва ойлик планларини ортиғи билан сифатли адо этмоқда.

Хоккей

ЧЕМПИОН МАҒЛУБИЯТГА УЧРАДИ

Кеча Марказий «Юбилей» спорт саройида биринчи бор хоккей бўйича учрашув бўлиб ўтди. Бу учрашув Ўзбекистон ССРнинг «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока» республика газеталари совғрини учун ўтказилди. Бизга маълумки бу учрашувларда олий лиганинг тўрт командаси: Москванинг армиячилари ва «Спартак», Воскресенскнинг «Химик» ва Горькийнинг «Торпедо» командалари куч синашишлари керак эди.

Тошкент музига биринчи бўлиб пойтахтнинг спартакчилари ва Горькийнинг торпедочилари тушишди. Бу ўйинда пойтахт спартакчилари уюшқоқлик билан ўйнаб, горькийликлар устидан 7:2 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Иккинчи учрашувда эса Москванинг армиячилари билан Воскресенскнинг «Химик» хоккейчилари куч синашишди. Бунда воскресенскликлар ҳамжиҳатлик ва аҳиллик билан ўйнаб, рақиблари дарвозасига етти шайба киритиб ўзларидан ҳечам ўтказишмади.

Биринчи давра ўйинларидан кейин Воскресенскнинг «Химик» ва Москванинг «Спартак» командаси иккитадан очко тўпланиб, пешқадамлик қилишяпти.

Бугун иккинчи давра ўйинлари бўлади. Москванинг армиячилари Горькийнинг торпедочилари билан учрашади. Бу ўйин тугагандан сўнг музга икки пешқадам пойтахтнинг спартакчилари ва Воскресенскнинг «Химик» командалари тушади.

Ичимликлар корхонаси

Ёзги пайтларда пойтахт аҳолисини муздек ичимликлар билан таъминлаш энг муҳим масалалардан биридир. Республика озиқ-овқат саноати министрлиги ана шу муаммони қисқа вақт ичида ҳал этиш мақсадида Тошкентда энг улкан ичимликлар корхонасини қуришга қарор қилди.

Бугун лойиҳа институти бўлажак корхонанинг лойиҳа ҳужжатларини буюртмачига топширди.

Янги корхона учун Тошкент ГРЭСининг атрофида ўн тўрт гектарлик майдон ажратилди. Бир неча корпусдан иборат бўладиган замонавий корхонада йилига 65 миллион литр пиво, 25 миллион литр лимонад, 40 миллион шиша минерал сув, 20 минг тонна атрофида ҳар хил шарбатлар тайёрланади. Қурилиш ишлари учун 21 миллион сўм пул ажратилган.

ҒОЛИБЛАР ҚУРУЛТОЙИ

Кеча тонг саҳарда Тошкентдаги Санъат саройи олдида карнай-сурнайларнинг садолари янгради. Бу ерга онахон ўлкамизнинг Аму бўйларидан, Сирдарё қирғоқларидан, обод шаҳар ва қишлоқлардан, қардош Қорақалпоғистонинг баракали ерларидан ғолиблар келишди. Улар ўзларининг катта анжумани —республика қишлоқ хўжалиги илғорларининг Қурултойига тўпланишди.

Бу ерда машҳур соҳибкор, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган агроном Зайниддин Фахриддиновни учратдик. У ўз маҳсулотлари билан ажойиб бир бурчак ташкил қилган. Унинг теплица комбинатида етилган, донаси ярим килограммдан ортиқ лимонлар, турли гуллар, африка бинафшаси баҳри дилингизни очади.

Ғолиб пахтакорлар, боғбонлар, чорвадорлар ўз ишларини, тажрибаларини бир-бирлари билан ўртоқлашишди. Ўтган йили республикамизнинг 5 миллион тоннага яқин «оқ олтин» тоғларини бунёд қилганлар — ана шулар!

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхози раиси Т. Г. Хван ҳамкасблари даврасида юзи ёруғ. Унинг колхозида ўтган йили 1850 гектар ердан 30 центнердан ҳосил олинган бўлса, бу йил 35 центнердан ҳосил олиш режаси тузилмоқда. Колхоз ўтган йили 60 процент ҳосилни машина билан териб олган бўлса, бу йил 80 процентини машиналарда териб олади.

Мана бу опа СССР Олий Совети депутати, Андижон область, Балиқчи районидаги «Пахтакор» колхозининг бригада бошлиғи Турдихон Сатторова бўлади. Бригада 85 гектардан 50 центнердан ҳосил олган.

Тошкентимизнинг мўл-кўл сабзавот билан таъмин қилиб турган Калинин районидир. Район партия комитетининг биринчи секретари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати ўртоқ М. Камолов бу йил район меҳнаткашлари Тошкент аҳолиси учун 103 минг тонна ҳосил етиштиришга киришганини сўзлаб берди.

Биз бу ерда Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз раиси Миразиз Рўзиматовни ҳам учратдик. Миразиз ака ўтган йили колхозда етиштирилган «оқ олтин»нинг 70 процентини машина билан териб олинганлигини сўзлаб берди. Бу йил эса 80 процентдан ортиқ ҳосилни машинада териб олишга бел боғлашган.

Ғолиблар қурултойига йиғилган колхозчилар, хуллас, ҳамма-ҳамма янги ҳосил учун иш бошладилар, юксак марраларни белгилаб олдилар.

Бу олижаноб ишларида уларга янги-янги зафарлар тилаймиз.

Худди офтоб каби
юзингиз ёруғ,

Сизга офаринлар,
ғолиблар балли.
Ҳар бир қадамингиз
шарафли, қутлуғ,
Сатрлар жўшқиндир
сизлар туфайли.

Ю. ҲАМДАМ.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Раъно Ибодатова «Юлдуз» тикувчилик фирмасига 1966 йили ўрта мактабни тугаллаганидан сўнг келган эди. Шу ерда уни шонли Коммунистик партия сафига қабул қилишди. Ҳозир Раъно корхонанинг илғор ишчиларидан бири, смена топшириқларини 170—180 процентга етказиб адо этмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

КЕНГ УФҚЛАР

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳаси — умумхалқ муҳокамасида

КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасида капитал қурилишга катта эътибор берилган. Унда қуйидаги сатрларни ўқиш мумкин: **«Сарфланадиган капитал маблағларнинг самарадорлиги анча оширилсин, сарфланадиган маблағнинг ҳар сўми ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни энг кўп миқдорда кўпайтирмоқ учун қурилишга ажратиб берилаётган моддий ва молиявий ресурслардан ғоят рационал равишда фойдаланиш таъминлансин...»**

Биз шу сатрларни шарҳлаб беришни илтимос қилиб пойтахтимиздаги 153-трестнинг 2-бошқармасига қарашли комплекс бригада бошлиғи Маннон Ғаниевга мурожаат қилдик. У ўз бригадаси, бошқарма ва бошқа бригадаларда амалга оширилаётган ишлар тўғрисида гапириб берди. Пешқадам бригада бошлиғининг фикрларини газетхонларга ҳавола қиламиз.

* * *

Ҳар йили қурилишда меҳнатга прогрессив методлар билан ҳақ тўлаш формаси кенг қулоч ёймоқда: аккорд, аккорд-мукофот ва хўжалик ҳисоби шулар жумласидандир. Кўпгина бухгалтерлар эндиликда барча ишлар учун калькуляция тузиш сингари операция билан шуғулланмайдилар. Ғишт териш, опалубка ўрнатиш, арматурани пайвандлаш, бетон қуйиш кабилар билан бош қотирмайдилар. Объектдаги барча ишлар батамом тугагандан кейин ёки қандайдир бир комплекс тамомлангандан сўнг ҳисоб-китоб қилинади. Бино пойдеворини қуриш, бир қават бинони кўтариш ёки монтаж ишларини батамом тугатиш мана шундай комплекс ишлардан ҳисобланади.

Қурилишдаги молиявий ва ишлаб чиқариш фаолиятини яхшилашга қаратилган бу қадам ниҳоят кўнгилдагидек натижа бермоқда. Шунга қарамай, вақт бизнинг олдимизга янги-янги талабларни қўймоқда. Планлаштириш бўлимида бизга айтишларича, барча бригадаларда хўжалик ҳисобига ўтиш ҳар томонлама қулайлик яратади. Бу қурилиш ташкилотларида планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги шароитларига ўтиш учун тайёрланиш даври бўлади.

Бизнинг бошқармамиз юбилей йилида 100.000 квадрат метр фойдали майдонга эга бўлган биноларни қуриб, уй-жой қурилиши планини 116 процент бажарди. Давр эса бизнинг олдимизда янги уфқларни очмоқда.

Партиямизнинг фаолияти совет кишиларининг моддий фаровонлигини мунтазам ошириб бориш ҳақидаги Ленин ғояларини ўзида мужассамлаштирган.

Совет кишиларининг фаровонлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш — уй-жойларни ўз вақтида сифатли қилиб фойдаланишга топшириш бригадамизнинг ҳар бир аъзоси учун қонун бўлиб қолди.

Бундан ўн йил муқаддам жарлик ва ялангликлардан иборат бўлган жойлар ўрнида ҳар томонлама қулай кварталлар қад кўтарди. Мен ва бригаданинг кекса ишчилари бетончи Маъруф Эргашев ва Мирали Мирҳалилов, дурадгор Шукрулло Тўймаев биринчи бўлиб қурилиш майдонларига қадам қўйган эдик. Ўқидик, ўргандик. кейинчалик эса, ишга янги келган ва қўлига биринчи марта андава ушлаган кишиларга ўз тажрибамизни ўргатдик.

Тез орада мени бригада бошлиғи қилиб тайинлашди. Дўстларим эса звенони бошқаришди.

Биз ўз маҳоратимизни ошира борганимиз сари қурилиш ишлаб чиқариши ҳам такомиллаша борди. Комплекс қуриш унинг асосий хусусиятларидан бирига айланди. Уй-жойлар, болалар боғчалари, шифохоналар қурилди. Поток усулда қуриш кенг кўламда ёйилди.

Бизнинг бошқармамиз ҳам ихтисослашди. Унга йирик панелли уйлар учун пойдеворлар қуриш, шунингдек, инженерлик коммуникацияларини ўтказиш ишлари юкланди. 1-қурилиш бошқармаси коллективи темир-бетон конструкцияларидан биноларни монтаж қилди. Ўз навбатда, бу бошқарма ёрдамчи пудратчилар, пардозловчилар, сантехниклар, электрчиларга иш тайёрлаб берди. Ўтган йилнинг охирида бизнинг коллективимиз бошқарма ва трестда биринчилар қатори меҳнатга хўжалик ҳисобида ҳақ тўлашга ўтди.

Бунга, ўтиш олдидан анча тайёргарлик ишлари олиб борилди. Планлаштирувчилар меҳнатга янгича ҳақ тўлашнинг устунлигини тушунтиришди. Эндиликда, бригададаги ҳар бир ишчининг иш ҳақи пойдевор қурилиш суръати ва унинг сифатига боғлиқ бўлиб қолди.

Уй-жойларни ўз вақтида фойдаланишга топширганлиги ва муваффақиятли ишлаганлиги учун ҳар кварталда мукофот берилади. Бундан ташқари, қурилиш материалларидан тежаб-тергаб фойдаланилганлиги учун ҳам мукофот тўланади.

Ярим йилдан буён янгича ишлаяпмиз. Дадил айтиш мумкинки, хўжалик ҳисоби бизга ҳам ёқиб қолди. Биз иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан фойдаланиб, график асосида ишлайдиган бўлиб қолдик. Натижада, ўтган йилнинг тўртинчи квартал планини 157 процентга етказдик. Бизнинг зарбдор меҳнатимиз бошқа қурилиш коллективлари учун туртки бўлди. Икки ой мобайнида Чилонзордаги Д-20 кварталида тўқсон олти квартирали йирик панелли уй қурилди.

Ҳозир 15 уй қуриладиган 19-кварталдаги объектларга ўтдик. Биз пойдевор қурамиз. Бошқа коллективлардан олдинда боряпмиз. Бу эса зиммамизга катта масъулият юклайди. Чунки бош пудратчилар қурилишнинг асосий хўжайини бўлади. Биз ёрдамчи пудратчилар билан ҳам мустаҳкам алоқа боғлаймиз.

...Ярим йиллик ижодий меҳнат ишлаб чиқаришда ҳали кўзга кўринмаган резервлар кўп эканлигига ишонтирди. Янги беш йиллик Директиваларининг лойиҳаси эса қурилишни такомиллаштириш ва ривожлантиришда янги-янги имконият яратилишини кўзда тутган.

ПАРИЖ КОММУНАСИ ВА ИШЧИЛАР СИНФИ

Париж коммунасининг юз йиллиги олдидан

Халқаро ишчилар ҳаракати тарихига олтин ҳарфлар билан битилган Париж пролетариатининг ўлмас жасорати, жаҳон тарихида биринчи ишчилар синфи ҳокимияти — Париж Коммунасига бир аср тўлди.

Париж коммунарлари жаҳон халқлари тарихининг янги саҳифасини очдилар. Пролетариат биринчи маротаба ҳокимиятни ўз қўлига олди ва уни икки ярим ойдан кўпроқ ички ва ташқи душманлардан қаҳрамонона ҳимоя қилди. Бунда Париж пролетариати революциянинг буюк ишига фидокорликнинг ажойиб намуналарини кўрсатди. Шунинг учун ҳам, К. Маркс «Тарихда ҳали бундай қаҳрамонлик бўлган эмас», деб ёзган эди.

1871 йил 18 март резолюцияси тарихда биринчи маротаба ишчилар синфини ҳокимият тепасига келтирди. Париж Коммунаси аъзоларининг 84 аъзосидан 36 киши ишчилардан, қолганлари эса майда касб эгалари, хизматчилар ва революцион интеллигентлардан иборат эди. Коммуна аъзолари орасида 1-Интернационал аъзолари ҳам кўпгина эди.

Париж Коммунасининг асосий тарихий хизмати шундаки, у помешчик-буржуа бюрократик давлатини мажағлаб ташлади ва халқ томонидан сайлаб қўйиладиган ҳақиқий демократик давлатни барпо қилди. Ҳаммадан ажралиб қолган буржуа парламентаризми тугатилиб, халқ томонидан маъмурий шахсларни сайлаб қўйиш, вақти келганда уларни алмаштириб туриш, шунингдек, уларнинг сайловчилар олдида ҳисоб бериб туриши жорий қилинди. Коммуна қонун чиқариш билан бирга ижроия ҳокимият органи ҳам эди.

Коммуна ҳукмрон синф қўлида қурол бўлиб келган эски армияни тарқатиб юборди ва унинг ўрнига бутун халқни қуроллантирди. Черков давлатдан, мактаб эса черковдан ажратилди. Коммуна янги типдаги давлатни ташкил қилиш билан ишчилар оммасининг ташаббусига таяниб туриб меҳнаткашларнинг туб манфаатларини ифода қилувчи социал-иқтисодий тадбирларни амалга оширишга киришди. Гаровга қўйилган камбағаллар молларини сотишни тўхтатиш ва уни ўз эгаларига қайтариб бериш, квартира ҳақи бўйича қарзларни тўлаш муддатини узайтириш, ишчиларни талашдан иборат бўлган штрафлар системасини бекор қилиш, кам иш ҳақи олувчи меҳнаткашлар иш ҳақларини ошириш, ишчи ва хизматчиларнинг меҳнатларини муҳофаза қилиш ва бошқалар шулар жумласидан эди.

Коммуна томонидан бир қанча йирик корхоналарда ишлаб чиқариш устидан ишчилар контроллиги ўрнатилди. Париждан қочиб кетган корхона хўжайинларининг тўхтаб қолган устахоналари, фабрика ва заводларини ишчилар ассоциацияси қўлига топшириш ҳақидаги декрет принципиал муҳим декрет бўлиб, В. И. Ленин уни «Машҳур декрет» деб атаган эди. Коммуна меҳнаткаш деҳқонларнинг оғир аҳволини яхшилашга қаратилган қатор тадбирларни ишлаб чиқди. Қишлоқ аҳолисига қилган мурожаатномада коммунарлар барча ерларни деҳқонлар қўлига бериш программасини илгари сурган эди. Коммунарлар маданият ва халқ маорифи масалаларига ҳам катта эътибор бердилар. Мажбурий ва бепул бошланғич таълимни амалга ошириш. Ўқитувчиларнинг иш ҳақларини ошириш, профессионал мактаблар ташкил қилиш шулар жумласидандир.

Аммо бу тадбирларнинг кўпчилиги Коммунанинг қисқа вақт яшаганлиги сабабли ҳаётда амалга оширилмади.

Коммуна фақат 72 кун яшаб, шундан 57 куни узлуксиз қонли жанглар билан ўтди. Париж Коммунарининг икки ярим ойдан ошиқ ички ва халқаро контрреволюцион кучларга қарши олиб борган кураши тарихи буюк қаҳрамонлик лавҳалари билан тўла. Бирлашган контрреволюцион кучлар томонидан 1871 йилги пролетар революцияси қон билан бостирилди. Ўнг минглаб француз халқининг энг яхши фарзандлари ўз ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун, меҳнаткашларни капитал зулмидан озод қилиш учун курашда ҳалок бўлишди.

Париж Коммунасининг мағлубиятга учрашининг асосий сабаблари, ўша вақтда француз ишчилар синфи ҳали етарли даражада бирлашмаган ва уюшмаган. буржуазияга қарши курашда унга раҳбарлик ва ташкилотчилик ролини ўйнайдиган марксистик революцион партияга эга эмас эди. Коммуна меҳнаткаш деҳқонлар билан иттифоқ туза олмади.

Коммуна унча узоқ вақт яшамаган ва мағлубиятга учраган бўлса ҳам француз ва халқаро ишчилар синфининг капитал зулмига қарши ўз озодлиги учун кураши тарихида ўчмас из қолдирди.

Коммунанинг аҳамияти жуда катта бўлиб, у ишчилар синфига муҳим ҳаётий сабоқ берди. Шунинг учун ҳам В. И. Ленин Париж Коммунасининг халқаро ишчилар ҳаракати тарихидаги ролига юксак баҳо бериб, «Коммуна қандайдир маҳаллий ёки тор миллий вазифа учун эмас, балки бутун меҳнаткаш инсониятни, ҳамма хўрланганлар ва ҳақорат қилинганларни озод қилиш учун курашган эди» деб ёзган эди В. И. Ленин. Коммуна томонидан йўл қўйилган барча хатоларга қарамасдан, В. И. Ленин уни XIX асрдаги буюк пролетариат ҳаракатининг буюк намунаси эди. деб баҳо берди.

Илмий коммунизм асосчилари Коммуна тажрибаларини кунт билан ўрганишди. Шунинг учун ҳам у маркс-ча-ленинча таълимотнинг ривожланишида муҳим роль ўйнади.

В. И. Ленин жаҳонда биринчи социалистик давлатни бошқариш амалий фаолиятида ҳам Париж Коммунасининг тарихий тажрибаларидан фойдаланишга жиддий эътибор берган эди, шу билан бирга у, Париж Коммунасининг аҳамиятини камситишга қаратилган ҳар қандай уринишларга қарши кескин кураш олиб борди.

Париж Коммунасининг энг муҳим тарихий тажрибаси шундаки, у жаҳон ишчилар синфига қандай қилиб курашишни ва ўз озодлигига эришиш мумкинлиги йўлини кўрсатиб берди.

Париж коммунарларининг қаҳрамонона кураши мамлакатимиз меҳнаткашларини шонли 1905—1907 йилларда ва Улуғ Октябрь социалистик революцияси кунларида руҳлантирди ва жаҳон тақдирига жуда катта таъсир кўрсатди. Жаҳон тарихида биринчи бўлиб ер шарининг олтидан бир бўлагида, мамлакатимизда Париж пролетариати бошлаб берган муқаддас иш — пролетар революцияси ғалаба қилди ва пролетариат диктатураси ўрнатилди.

Коммуна воқеаларидан кейинги ўтган бир аср ичида жаҳонда жуда катта ўзгаришлар юз берди. Шунга қарамасдан, Париж коммунарларининг шонли жанговар анъаналари ҳозирги вақтда ҳам Франция ва бошқа капиталистик мамлакатлар ишчилар синфи орасида яшамоқда ва уларни миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун курашга руҳлантирмоқда.

Коминтерн V конгрессининг (1924 й) делегатлари бўлган француз коммунистлари томонидан Париждаги 1871 йилдаги энг сўнгги баррикадалардан бирида илма-тешик бўлган байроғининг Москва пролетариатига топширилиши Париж Коммунаси билан Совет ҳокимияти ўртасидаги ворисликнинг ажойиб символи бўлди. Ҳозирги вақтда бу байроқ В. И. Ленин музейида бебаҳо ёдгорлик бўлиб сақланмоқда.

О. ХОЛХЎЖАЕВ,
тарих фанлари кандидати,
А. РАҲИМОВ,
Тошкент қишлоқ хўжалик институти КПСС тарихи кафедрасининг ўқитувчиси.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Социализм мамлакатларида

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

БЕЛГРАД. Люблянадаги «Литострой» заводининг асосий маҳсулоти турбиналар, дизель моторлари, гидравлик пресслар, насослардан иборат. Югославиянинг энг йирик саноат корхоналаридан бири бўлган ана шу корхона маҳсулотларига ички бозорда ҳам, ташқи бозорда ҳам талаб катта.

«Литострой»нинг бош инженери А. Клименц заводнинг Совет мамлакатидаги корхоналар билан амалий алоқалари тўғрисида ТАСС мухбирига сўзлаб берди ва совет корхоналари билан иқтисодий ҳамда техника ҳамкорлигини кенгайтиришдан манфаатдор эканликларини таъкидлади. Биз, деди А. Клименц, Совет мамлакатидаги «Судоимпорт» билан амалий алоқаларимизга юксак баҳо берамиз. «Литострой» ана шу ташқи савдо ташкилоти кемаларнинг дизель двигателларини етказиб бермоқда. Бизнинг заводимиз, деб сўзини давом эттирди у, Совет мамлакатидаги корхоналар билан биргаликда Дунайдаги темир дарвозалар районида гидроэнергетика қурилишини зарур машина-ускуналар билан таъминламоқда. «Литострой» техника соҳасида Ленинграддаги «КПСС XXII съезди» номли металл заводи билан маҳкам алоқа боғлаган.

Электрон техника жорий қилинмоқда

СОФИЯ. Пловдивда территориал ҳисоблаш маркази иш бошлади. Бу — Болгарияда қурилаётган ана шундай кўпгина марказларнинг бири.

Масалан, Виден шаҳрида учта ҳисоблаш маркази қурилмоқда. Бу марказлар Виден округидаги саноат корхоналарини, йирик қишлоқ кооперативларини бошқаришга, округ аҳолисининг маданий-маиший қурилиш ва социал тадбирлар соҳасидаги эҳтиёжларини планлаштиришга ёрдам беради.

1975 йилда ҳисоблаш техникасини ишлаб чиқариш бултурги йилдагига нисбатан 10 баравар кўпайтириш мўлжалланмоқда.

Ёшлар дўстлиги

ВАРШАВА. Польшада поляк — совет дўстлиги жамиятига қарашли студентлар тўгараги кўп. Олий ўқув юртларидаги мунозара клублари — «Публикумлар» поляк — совет дўстлиги тўгараклари ишининг кенг тарқалган формасидир. Бу клубларда поляк ва совет ёшларини тўлқинлантирадиган масалалар муҳокама қилинади, ёш авлодни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида тарбиялаш муҳим эканлиги тўғрисида гапирилади.

Ҳозирги вақтда поляк ёшлари ташкилотлари совет дўстларига эргашиб, мамлакатдаги зарбдор қурилишларни ўз оталиқларига олмоқдалар. Поляк студентларининг «Советлар мамлакати—Ленин мамлакати» ва «Дўстларимизнинг мамлакати» деган мавзудаги турнирлари Совет Иттифоқи тўғрисида кўпроқ билим олишга анча ёрдам бермоқда.

М. РИАДНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ҚОҲИРА. Бирлашган Араб Республикаси Бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Маҳмуд Риад тўрт буюк давлатнинг Қоҳирадаги дипломатик вакиллари билан бўлган учрашувда гапириб, Исроил ўз қўшинларини олиб чиқиб кетишдан бош тортаётганлиги «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти уставига ва Хавфсизлик кенгашининг резолюцияларига қилинаётган дағдағадир», деди.

Ташқи ишлар министрлиги расмий вакилининг берган маълумотига қараганда, шу учрашувда Маҳмуд Риад «агар Исроил ўз қўшинларини оккупация қилинган араб территорияларидан олиб чиқиб кетмаса, Яқин Шарқда тинчликни қайта тиклаш мумкин эмас» деган. У, «Исроилнинг ўз экспансиячилик даъволарини араблар ва уларнинг территориялари ҳисобидан амалга оширилишига Бирлашган Араб Республикаси асло йўл қўймайди» деди.

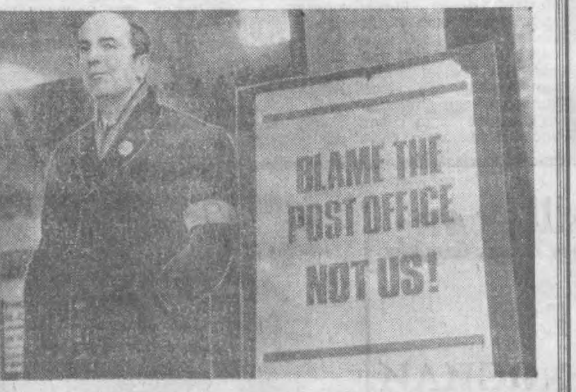

АНГЛИЯ «Келишмовчиликка почта маъмурияти айбдор, ишчилар эмас» «Меҳнатга муносиб ҳақ тўланишини талаб қиламиз» — Лондондаги асосий почта идораларининг биноларини ўраб турган пикетчилар кўтарган шиорларда ана шундай деб ёзилган.

Англия почта ходимлари касаба союзининг ижроия комитети 230 минг почтачининг иш ташлашини давом эттириш ҳақида қарор қабул қилди.

(ТАСС фотохроникаси).

ҚОҲИРАДА ЯРМАРКА

ҚОҲИРА. Бирлашган Араб Республикасининг бош министри Маҳмуд Фавзий Президент Анвар Садатнинг топширигига биноан Қоҳира халқаро саноат ярмаркасини очди. Миср пойтахтида ҳар йили шундай ярмарка ўтказилиб туради.

Бу йил Қоҳирадаги мазкур халқаро ярмаркада 20 дан кўпроқ мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқи, Германия Демократик Республикаси, Польша, Болгария, Венгрия, Румыния, Югославия, Ливия, Иордания, Франция, Италия, Германия Федератив Республикаси ва бошқа мамлакатларнинг турли компаниялари қатнашмоқда.

Ярмаркада Совет Иттифоқининг 14 та энг катта Бутуниттифоқ ташқи савдо бирлашмалари иштирок этмоқда.

Катта қизиқиш

Янги совет беш йиллик плани Италия хизмат доираларида катта халқаро аҳамиятга эга бўлган ҳужжат сифатида ўрганиляпти. Ҳукумат тарафдори бўлган «Мессажеро» газетаси яқинда КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳаси ҳақида. «Халқаро бозор деярли тўйиниб кетган бир пайтда Ғарбий Европадаги барча мамлакатлар учун фавқулодда қизиқарли истиқболлар очиляпти» деган характерли сўзларни ёзди.

Италия хизмат доиралари совет экономикасининг планли ҳужумкор ривожланиши Совет Иттифоқи билан узоқ муддатли иқтисодий алоқаларни кенгайтириш учун ишонарли гарантия деб қарамоқдалар. Жумладан, янги беш йиллик Италия экспортчилари ва импортчиларини СССРда бўладиган халқаро виставка ҳамда ярмаркаларда актив қатнашишга рағбатлантирувчи бўлиб қолди. Февраль ойида сенатор Эдоардо Кателлани бошчилигидаги обрўли иқтисодий делегация Москвада бўлди. Бундан кузатилган мақсадлардан бири шу йил май охири ва июнь бошларида Москвада очиладиган савдо асбоб-ускуналари «Интормаш-71» виставкасида Италиянинг иштирок этишини тайёрлашдан иборат эди.

Италия матбуотида совет ташқи савдо ташкилотлари билан тузилган битимлар ҳақидаги хабарлар тез-тез пайдо бўлиб турибди. Яқинда «Глобо» газетаси Милandagi «Телетра» компаниясининг СССРга узоқ масофалар, жумладан газопроводларда қўлланиш учун махсус телефон асбоб-ускуналари етказиб бериш юзасидан келишилганлигини хабар қилди.

Кўпчилик газеталар янги беш йиллик план совет кишиларининг фаровонлигини ошириш ишини тезлаштиради. бу эса СССРга Италия енгил саноатининг буюмларини экспорт қилиш учун қулайлик яратади, «Умумий бозор» доирасида рақобат кураши кучаяётган бир пайтда бу нарса, айниқса, муҳим эканлигини қайд қилиб кўрсатмоқдалар.

Директивалар лойиҳасидаги баъзи кўрсаткичлар Италия саноати ва молия доираларини, айниқса, қизиқтиряпти. Бу яқин келажакда совет мамлакати энергетика балансининг энг муҳим қисмларидан бири бўлиб қоладиган совет гази чиқарилишининг ва нефть ишлаб чиқаришнинг ўса боришидан иборатдир.

Кейинги вақтларда СССР ва Италия ўртасидаги иқтисодий алоқалар муваффақиятли ривожланмоқда. Яқин беш йилликда СССРда очиладиган уфқлар ўзаро фойдали бўлган бу алмашувни янада кенгайтирилиши мумкинлигидан дарак беряпти ва уни гарантиялаяпти.

В. АРДАТОВСКИЙ,
АПН мухбири.
РИМ.

Африканинг норозилиги

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Африка бирлиги ташкилоти Англиянинг Жанубий Африка Республикасига қурол-яроғ етказиб бераётганлигига қарши норозилик билдирди.

Африка бирлиги ташкилотининг Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик кенгашига йўллаган меморандумида 1955 йилги Саймонстаун битими деб аталган аҳдномадан Англиянинг воз кечиши зарур деб таъкидланади. Маълумки, Англия мана шу битимга мувофиқ Жанубий Африка Республикасининг ирқчи режимига қурол-яроғ етказиб бермоқда. Африка бу битимга қарши чиқмоқда ва ўз норозилигини изҳор қилмоқ учун бутун кучини сарфлайди» дейилади меморандумда.

НОРВЕГИЯ ҲУКУМАТИ ИСТЕЪФО БЕРДИ

ОСЛО ТАСС МУХБИРИ С. АНДРЕЕВ ХАБАР БЕРАДИ. Бош министр Бортен Норвегиянинг коалицион ҳукумати истеъфо берганлигини стортингда [парламентда] эълон қилди.

Норвегиянинг умумий бозорга аъзо бўлиб кириши тўғрисида Брюсселда олиб борилаётган музокараларга тааллуқли «Маҳфий маълумотлар бегоналар қўлига тушиб қолганлиги» деб аталган машмаша сабабли ҳозирги ҳукумат танглиги рўй берди.

Аммо ҳукумат танглигининг ҳақиқий сабаби шуки, Европа иқтисодий ҳамжамиятига қандай муносабатда бўлиш масаласида ҳукумат коалицияси иштирокчилари ўртасидаги келишмовчилик жиддийлашиб қолган эди. Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо бўлиб кириш тарафдорлари, айниқса, Хейре ва Венстер партияларининг раҳбарлари бош министр Бортеннинг у раҳбарлик қилаётган марказ партияси позициясидан норози эдилар.

Жанубий Вьетнамда халқ озодлик қуролли кучлари билан Америка — Сайгон қўшинлари ўртасидаги жанглар тобора шиддатли тус олмоқда. Агрессорлар ва унинг қўғирчоқлари катта талафотлар бермоқда.

СУРАТДА: халқ озодлик қуролли кучларининг жангчилари душман позицияларини ўққа тутмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

● «Тошкент оқшоми» да босилганидан кейин

ҚИШ «НАШЪАСИ»

сарлавҳаси остида шу йил 23 январда босилган танқидий мақолада шаҳарда куз-қиш-баҳор фаслларида шаҳарни тозалаш, айниқса, ёғинли кунларда сирпанчиқ йўлларни тартибга келтиришга, йўлкаларни тозалашга унча эътибор берилмаётгани кўрсатилган эди.

Шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш Бош бошқармасидан олинган жавобда мақолада келтирилган фактлар тўғри эканлиги эътироф этилади. Ободонлаштириш бошқармаси йигирма иккита қурилиш ва йўл трестларини бу ишга сафарбар этди. Шунингдек, барча корхона раҳбарлари, маҳалла комитетлари ва ЖЭКлар ана шу масалага алоҳида эътибор бериши зарурлигини кўрсатди.

Шаҳар озодагарчилигини ва унинг санитария ҳолатини нормал ҳолда сақлаб бориш мақсадида махсус шаҳар штаби тузилди. Бу штаб шаҳар озодагарчилиги билан боғлиқ бўлган масалаларни ўзининг кундалик йиғилишларида муҳокама қилиб боради.

Булардан ташқари газетанинг танқидий мақоласи ишлаб чиқариш кенгашида кенг муҳокама қилинди ва унда кўрсатилган нуқсонларни бартараф этиш юзасидан бошқа кўпгина чора-тадбирлар белгиланди.

Шанба оқшоми

ЧОЙ ТАРИХИДАН

Шарқ халқлари чой ича бошлаганига минг йилдан ошган. Улар илгарилари ёввойи чой япроқларини тўплаб қуритишар ҳамда касалларни даволашда фойдаланишар эди. Бора-бора, чой хонакилаштирилди. Ҳатто турли хил навлари ҳам яратилди. Ўн бешинчи асрга келиб, чой ичиш Осиёдаги барча халқлар ўртасида кенг тарқалди. Уни шоҳдан тортиб гадогача барча баравар ичадиган бўлди.

• • •

Европага чойни биринчи бўлиб 1610 йили голландиялик сайёҳлар олиб келишди. Россия ҳам Европа мамлакатлари орасида биринчилар қатори чой билан танишди. 1638 йили подшо Михаил Романов мўғул хони Кучкунга турли совғалар юборди. Хон эса Москва шоҳига ўз навбатида оғирлиги минг фунтча келадиган 200 қути чой жўнатди. Аввалига подшо ҳам, Москванинг бойлари ҳам ўтакаси ёрилиб, бу нотаниш ичимликнинг ёнига яқин йўлашмади. Лекин бора-бора ундан шифобахш ичимлик сифатида фойдалана бошладилар.

Хуллас, Россияда чой XVIII асрнинг охири ва XIX асрнинг бошларидагина кенг тарқалди. 1833 йилда Россияда чой саноати юритишга биринчи марта уриниб кўришди. Лекин чой ўсимлиги мамлакатда кўп вақтгача саноат тараққиётига эриша олмади. Фақат совет ҳокимияти ўрнатилганидан кейингина, чой саноати кенг йўлга қўйилди.

Боланинг тили ширин

Чироқни ўчириб...

— Дада, сиз қоронғида ҳам ёзаоласизми? — сўради ўғил.
— Ҳа, ёзаман.
— Унда, чироқни ўчириб, кундалигимга қўл қўйинг.

Маҳкам ушладим

Ёш бола шўрва тўла косани қўлида ушлаганича, зинадан тушарди.
— Эҳтиёт бўл, тағин йиқилма, — таъкидлади она.
— Йўқ, онажон, — деди бола, — мен косани маҳкам ушладим.

Р. ҚОДИРОВ.

Қўшиқ шайдоларига

ДУРДОНА

Ҳаётимга кирдинг мағрур,
Балки ҳуснинг ягонадур.
Шунча кибор, шунча ғурур,
Қайдин сенга дугонадур.

Қалбим сирли нидомиди,
Ҳажрингда ё адомиди,
Муҳаббатга гадомиди,
«Гадо» бўлса, бир донадур?
Лўппи юзи кулчагинам,
Табассуми ғунчагинам,
Менга жабри шунчагинам,
Наҳот ишқим бегонадур?

Дилим дилингга туташким,
Менинг ишқим, менинг рашким
Сенинг учун мен талашгим,
Қалбинг ўзи дурдонадур.

Максим КАРИМ.

● *Ажаб дунё экан...*

Автомат кассир

Япониядаги баъзи банка кассирлари ўрнини электрон машина эгаллади. Бу «автомат кассир» харидорларга фақат пул улашибгина қолмай, банка ҳисобидаги счётларни ҳисоблаб чиқиш ишларини ҳам олиб боради.

ЙЎҚОТИЛГАН БУЮМЛАР КАТАЛОГИ

Япония темир йўл бошқармаси яқинда ўзининг қизиқ бир маълумотини кишилар диққатига ҳавола қилди. Бошқарманинг «Йўқолган ва топилган буюмларнинг оқ китоби» номли бу маълумотида паришонхотир йўловчилар буюмлари ҳақида ҳикоя қилинади. Бунда 1968 йил давомида йўловчилар вагонларда ва темир йўл станцияларида уч миллиондан ортиқ буюмларини эсларидан чиқариб қолдириб кетганликлари айтилади. Булар — китоблар, ҳужжатлар, ҳўл мевалар солинган пакетлар, соявонлар ва соатлардир.

МЎЪЖИЗА КОСТЮМ

Японияда «Мацусита электроиндустриал» фирмаси янги хил костюм ишлаб чиқарди. Бу костюм одам баданини иссиқдан муҳофаза қилиб туради. Унинг ўзига хос хусусияти ҳам худди ана шунда. Масалан, ташқарида ҳаво 33 градус иссиқ бўлса, бу костюмда юрган киши организми 20 градусдан ортиқ иссиқликни сезмайди.

«Миллион келин-куёв»

Номи мамлакатимизга машҳур бўлган Ленинград мюзик-холли тайёрлаган, бу музикали томошани Қозоғистон ССР ва Шимолий Осетия Автоном Совет Социалистик Республикасида хизмат кўрсатган санъат арбоби Илья Рахлин саҳналаштирган. Музикани спектаклга РСФСР Давлат мукофоти лауреати, РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби доғистонлик композитор Мурод Кажлаев ёзган. Ёш келин-куёвнинг қардош республикалар бўйлаб саёҳати формасида ёзилган бу ажойиб спектакль кўпмиллатли Советлар юртининг халқлари дўстлиги ҳақида ҳикоя қилади.

СУРАТДА: «Ас-са» Доғистон рақс ансамбли қиличбозлар рақсини ижро этмоқдалар.

Р. Дик фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

РУБОИЙ

Ҳаёт қонуни шул—ўз тақдирингга бош бўл,
Яхшилик қил доим, саҳоватда қуёш бўл.
Йиқилганни суяш — одамийликдан нишон,
Кўзи йўқларга кўз, қоши йўқларга қош бўл.

ОБОДИЙ.

● *Оқшом суҳбатлари*

Ҳориш

СУҲБАТ кўпроқ ақлий меҳнат кишиларига оид, — дейди биология фанлари кандидати Н. Шилягина, — ақлий меҳнат билан шуғулланаётган одамга маълум пайтгача ишлаш керак деб чегара қўйиш қийин. Негаки, ундай одамлар ишга қизиқиб кетиб, қанча пайт ўтириб қолганликларини билишмайди. Дам олиш у ёқда турсин, ухлаш, ҳатто овқатланиш ҳам эсга келмай қолади. Ҳориш мана шундан бошланади. Иш мунтазам шу йўсинда олиб борилса, одам уйқусидан чарчаб тура бошлайди, ишига қизиқиши сўнади, иш устида узоқ ўтиролмайдиган бўлиб қолади. Эътиборини тўплаши қийинлашади. Бошида қандайдир оғирлик — босим пайдо бўлиб қолганини сезади. Чарчаганман, шекилли, деб ухлагани ётса, уйқу тезда кела қолмайди. Ухлаганидан кейин ҳам, арзимаган шовқунга уйғониб кетаверади. Эрталаб эса, ўрнидан ланж бўлиб туради, сал нарсага тажанглиги тутади.

Бу ҳолатни тугатиш учун баъзилар тамаки чекишади, ё озроқ «отиб» олишади. Кўрилган бу тадбирлар ҳолатни яна ҳам ёмонлаштиради. Организмни доим ўз ҳолига қўйган маъқул .Унга зўрлик ўтказдингизми, бўлмай қолади. Ҳали ёш бўлишингизга қарамай, врачлар сизнинг ишга яроқсиз бўлиб қолганингизни айтишади, инвалидликка чиқишни тавсия этишади.

Шундай кўнгилсиз ҳол юз бермаслиги учун нима қилиш керак? Вунинг йўли осон. Аввало, ақлий меҳнат билан шуғулланар экансиз, вақтида ишлаб, вақтида дам олиш, вақтида овқатланиш лозим. Уйқуга ҳам етарли вақт ажратиш даркор.

Ақлий меҳнатга аста-секин киришиш керак. Янги иш бошлагандагина эмас, командировка, меҳнат отпускасидан қайтиб келгандан сўнг ҳам, касалликдан тузалиб, ишга чиққанда ҳам ишга берилишга шошилмаслик керак. Бирданига зўр бериб ишлай бошлаш соғлиққа қаттиқ зарар келтиради.

Олдимизга қўйилган вазифани тадрижий ўстириб, мураккаблаштириб боришимиз керак. Тинимсиз машқ натижасида меҳнат унумдорлиги ортиб, зеҳн, идрок кенгроқ, аввалгидай атрофлича, чуқур ишлай бошлайди.

Ишлаётганингизда кўз чарчамаслиги учун ёруғликнинг яхши бўлиши, хона ҳарорати 18-19 даражада бўлиши, ҳавонинг мусаффолиги, тамаки ҳидидан ҳоли бўлиши лозим. Баъзилар атрофдаги шовқун, музика овози ақлий меҳнат пайтида ҳалақит бермайди, дейишади. Бу нотўғри. Шундай муҳитга кўникиш мумкиндир балки. Бироқ булар ғирт зарарли ҳолатлардир. Марказий нерв системаси ниҳоятда толиқади, иш унумдорлигига путур етади. Одам ниҳоятда сустлашиб, ҳориб қолади.

Ишлай билиш, ишни ўринлатиш билан бирга, дам олишни ҳам яхши уюштира олиш керак. Ҳар бир ярим-икки соатда танаффус қилиб, ором олиш лозим. Беш-ўн минутда одам анча ўзига келиб олса бўлади. Ўтириб иш қилганда, одамнинг баданида қон юриши сустлашиб қолган бўлади. Шу туфайли, дам олиш пайтида яхшиси у ёқ бу ёққа юриб, актив ҳаракат қилиб, нафасни чуқурроқ олиб, чиқариб, турли машқларни бажариш керак. Кўзни юмиб туриш ёки олисга тикилиш лозим. Шунда кўз дам олади. Юзни ва бўйинларни совуқ сувда ювиш тавсия этилади. Илиқ душ ҳам яхши таъсир этади. Оқиб турган сув иш фаолиятини яхши тиклайди.

Йигирмадан олтмиш ёшгача ҳар бир соғлом одам 7-8 соат ухлаши лозим. Ҳориган бўлса, ундан ҳам кўпроқ ухлаши керак. Мунтазам равишда уйқуга тўймаслик ниҳоятда зарарли. Кечқурун соат 11-12 дан эрталаб 7-8 гача ухлаш маслаҳат берилади.

Якшанба куни ақлий меҳнат билан шуғулланиш жуда зарарли. Афсуски, кўпчилик якшанба куни қолган ишларини ниҳоясига етказишга уринади.

Бу гапларни олдиндан билар эдик, деб баъзилар қўл силташлари ҳам мумкин. Тўғри, кўп жойда ўқигансиз, биласиз, лекин шунга амал қилаяпсизми? Гап мана шунда.

Замоний ҳангомалари

Магазинда

Замоний ўқув қуроллари магазинига кириб, ўн шиша сиёҳ ва ўн пачка ёзув қоғози сотиб олибди. Сотувчи ажабланиб сўрабди:
— Домла, шунча сиёҳ билан қоғозни нима қиласиз?
— Уйимизга телефон тушириш учун аризабозликни бошламоқчиман.

Кимга фойда?

Бир киши Мавлоно Замонийдан сўрабди:
— Маза-матрасиз ёзилган китоблардан кимга фойда?
— Носфурушларга! — дебди Замоний дарҳол.

Совға

Танишларидан биттаси Замонийдан сўрабди:
— Бир лектор оғайним тўй қиляпти. Нима совға қилсам экан?
— Э, ҳалиги эзма Эшматми?
— Ҳа, худди ўша.
— Агар ўшанинг тўйига бўлса, битта қулинг ўргилсин минбар совға қила қолинг! — деб маслаҳат берибди Замоний.

М. ВАЛИХОНОВ,
Қўқон.

Катталар учун... қўғирчоқ

Парижда болалар ўйинчоқларининг ўнинчи халқаро салони очилди. Унинг диққатга сазовор томони шундаки, салонга... болаларнинг киришига асло рухсат берилмайди. «Ўйинчоқлар — бу жуда муҳим иш, виставкани болалар кўрмоғи лозим», деб киноя билан ёзади Франс Пресс агентлиги салон ташкилотчиларининг қарори муносабати билан. «Журналь дю диманш» газетаси эса, «салонда гапирадиган, ювинадиган, ашула айтадиган ва ҳатто ечинадиган қўғирчоқлар ҳам бор», деб ёзади. Лекин туғаётган... қўғирчоқни айтмайсизми? Бу — янгилик. «Бу қўғирчоқ ҳақида унинг автори «Тарбияловчи ўйинчоқ», у болаларга туғилиш ҳақида тасаввур ҳосил қилишга мўлжаллангандир», деб ёзади.

Дарҳақиқат, бу ўйинчоқлар болаларга эмас, балки катталарга мўлжаллангандир.

РАССОМ ТАБАССУМИ

— Болаларим, нон ушоғини тўкманглар, увол бўлади.
— Ҳозир тўкинчилик замон, нон ушоғи керак бўлса, териб ола қолинг.

Бошлиқ янги ходимга: — Нима, сиз мени аҳмоқ деб ўйлаяпсизми!
— Билмадим, мен ишга янги келган одамман-ку.

— Алло, Ойниса, туғилган кунимга кўпгина совға беришди, келиб олиб кетгин.

Е. Одилов расмлари.

Ференц ЭС

Нега классик бўлолмадим?

(ҲАЖВИЯ)

Болалик чоғимда улуғ ёзувчи бўлишга онт ичганман. Машҳур сўз усталарининг таржимаи ҳолини иштиёқ билан ўргандим. Менинг машҳур ўтмишдошларим сарсон-саргардонликларини бошдан кечиришиб, камситиш ва қашшоқликларга бардош беришган. Шунга қарамай, улар ўзларининг маънавий дунёларини бойитишган.

Мен ҳам шундай азоб уқубатларни бошдан кечираман деб қатъий қарор қилдим. Чунки, тириклигимдаёқ мени мактабларда ўрганишади. Пичоғим мой устида бўлади.

Иш бошлаш учун шаҳар боғидаги ўриндиқлардан бирини танладим. Ўриндиқ ётишга юмшоқ бўлсин демайман, чунки санъат фидойиликни талаб қилади.

Тун ёқимли, салқин, лекин чумолилар илҳомимни ўғирлашади. Ниҳоят, ғира-ширада орзулар қанотида романнинг дастлабки қўланкалари шакллана бошлади. Кутилмаганда, милиционер келиб қолди.
— Уйингизга борсангиз бўларди, — деди у.
— Борар жойим йўқ, — дедим қатъий.

Чунки, бўлажак классиклардай, барча шароити муҳайё бўлган икки хонали квартирамга боришни ўзимга эп кўрмадим.
— Қаерда яшайсиз ўзи?— хотиржам давом этди у.
— Ҳеч қаерда.
— Ҳар кимнинг ўзига яраша бош-панаси борку, — деди у.

Ҳеч қаерда яшамаслигим, ишламаслигим, на дўст-биродарларим, на қариндошларим йўқлигини, ота-боболаримнинг ҳеч бир нарсаси билан бахтиёр эмаслигимни унга тушунтираман деб бошим қотди.

Мени у милиция хонасига олиб борди. Эътироз билдирмадим. Бунинг устига, милицияда мени хўрлашлари, кейин қамоққа юборишларига ишончим комил эди. Ахир, Оскар Уайльд ҳам қамоқхонада ўтириб, кейин қамоқ ҳақида бир қатор асарлар ёзиб ташлаган. Лекин ижодий илҳомлардан бутунлай бегона бўлган бу кишилар мени камситишмади. Офицер оталарча ғамхўрлик кўрсатди ва шу куннинг ўзидаёқ менга заводда иш топишди, тағин ётоқхонадан жой тайинлашди.

Заводда мени кучоқ очиб кутиб олишди. Комсомол комитети секретари ва маҳаллий комитет раиси мени қайта тарбиялаб, меҳнаткаш коллектив бағрига олиш ҳақида тантанали суратда ваъда беришди. Ўзимни тиклаб олишим учун еб кетарга бироз ёрдам пули ҳам беришди.

Пулларни ўша куннинг ўзидаёқ ичкиликка сарфлаб юбордим, эртасига «бор-е» деб ишга ҳам чиқмадим.

Ўз-ўзидан мени кечиришди. Шундан кейин, улуғ Шандор Петефидан ибрат олиб, «ҳаё-ҳайт» деб бошимни олиб кетдим.

Биринчи кечани қишлоқда ўтказмоқчи бўлганимда, пичан ғарами остидан тортиб олишди. Янги эркин таассуротлар излаётганимни маҳаллий ҳокимият вакилига тушунтирдим. У менинг режаларимни маъқуллади-да, «Саёҳатлар бюроси»га мурожаат қилишимни маслаҳат берди. Лекин мен ўжарлигимга бориб, олдимга қўйган мақсадимдан чекинмадим, сочларимга илашиб қолган хас-хушларни тараб, йўлимда давом этдим.

Йўлда бора туриб, ботинкамни улоқтириб юбордим. Яланг оёқ ҳолда дайдининг худди ўзи бўлдим. Қўлда ҳасса қирқиб, унинг бир учига ашқол-дашқолларим: газ зажигалка ва транзистор приёмнигимни тугун қилиб осдим.

Оқшом қўниши билан қишлоқ ичкарисидаги бир хонадоннинг эшигини тақиллатдим ва уй эгасидан болохонада тунаб қолишимни ўтиниб сўрадим. Болохона эски гарнитурлар билан тўлган экан. Шунинг учун, менга меҳмонхонадан жой кўрсатишди. Меҳрибон мезбонларимга буюк ёзувчи бўлиш ниятида ҳаётни ўрганаётганимни гапириб бердим.

Эрта тонгда қишлоқ советининг раиси шахсан ўзи келиб мени уйғотди. Венгер деҳқонлари ҳақида менда ёмон таассуротлар қолмаслиги учун, у каминанинг шарафига зиёфат берилишини айтди.

Ўз тажрибаларимни давом эттиришга ҳар қанча уринсам ҳам, одамлар жабр-жафо чекишимга йўл қўйишмади. Шундай қилиб, азоб-уқубатларнинг мазасини татий олмадим, мени бирор марта ҳам хўрлашмади, қўпол муомала қилишмади, қаерда бўлмай, ҳар доим ҳар томонлама қўллаб-қувватлашди.

Нима учун мендан буюк ёзувчи чиқмаслигини энди билгандирсиз. Айтгандай, яна ишонч учқунлари мени умидвор қила бошлади. Шу бугун магазиндан открытка олдим. Унда бундай деб ёзилибди. Машина олиш учун қўйган навбатим камида 1976 йилдан олдин келмас эмиш.

Хуллас, мен буюк сўз устаси бўладиганга ўхшайман.

Абдулла ПЎЛАТОВ таржимаси.

● *Адабиётимиз тарихидан*

Нодир қўлёзмалар

Алишер Навоий номидаги адабиёт музейи Ўзбек совет ёзувчилари архиви бўлими шоир Ғулом Шодиннинг ижодий архивини қабул қилиб олди.

Ғулом Шодиннинг ижоди бугунги китобхонга асосан «Юрт муҳаббати» [1965 й.] ва «Эҳтирос» [1968 й.] шеърий тўпламлари билан таниш. Лекин архивдаги қатор материалларнинг ёзилган вақти ва лотин ёзувида эълон қилинган «Кўнгул дафтари» [1937 й.] шоирнинг ижоди 30-йиллардан бошланганини кўрсатади.

Ёзувчининг архиви 40 папкага жойланган. Бу автор эълон қилган шеърлардан 5 ҳисса кўп бўлиб, улар ҳозирча китобхонга бориб етмаган.

Архивдан шу нарса маълум бўладики, автор жаҳон адабиёти билан чуқур таниш экан. Муҳими шундаки, Ғулом Шодин туркий оилага кирувчи қардош тилларнинг ҳаммасини мукаммал билган ва бу тилдаги адабиётларни оригиналда ўқиб, уларни ўзбек тилига таржима қилган. Архивда қозоқ халқининг классик шоири Абай, татар адабиётининг асосчиси Абдулла Тўқай, шунингдек, қозоқ адабиётининг отахонларидан Собит Муқонов ва шоир Ғали Ўрмонов ижодидан таржималар сақланган. Ундан ташқари, қирғиз, озарбайжон, қрим татарлари, туркман, бошқирд халқлари адабиётидан таржималар бор.

Шоирнинг архивини эъзозлаб сақлаб келган укаси Ғани ака Қодиров архив билан бирга, унинг турли халқлар адабиётидан жамланган 400 га яқин китобли кутубхонасини ҳам музейга тақдим этди. Китоблар орасида 30-йилларда босилган «Гулистон», «Машъала» журналининг ҳамма сони, «Маориф ва ўқитғувчи», «Ер юзи» журналларининг 20 дан ошиқ сони бор. Шунингдек, Элбекнинг «Кўнгил», Чўлпоннинг «Созим» шеърий тўпламлари, авторга келган бир қанча хатлар ҳам сақланган.

Н. ХОЛЛИЕВ.

ИККИ ЁШГА ТЎЛМАГАН ХОНАНДА

Азнакаево ишчилар посёлкасидаги 4-болалар яслиси мураббиялари Ринат Сайфутдинов ижросидаги қўшиқларни тез-тез ҳузур қилиб тинглашади. Ҳали икки ёшга ҳам тўлмаган бола халқ қўшиқларини шундай қойилмақом қилиб айтадики, ҳайратда қолмай иложингиз йўқ.

Боланинг отаси, шофер Ҳасан Сайфутдинов баян чалишни ёқтиради. Ойиси Насима эса ашула айтишни хуш кўради. Ринат ҳам ота-онаси изидан борди. Жажжи хонанда ҳозирча болалар яслисида «концерт бераётир». Бироқ, ким билади дейсиз, келажакда унинг овози катта саҳналарда ҳам янграр балким?

И. ВИНОКУРОВ,
Татаристон АССР.
(«Труд» газетасидан)

Бўш вақтларда

КРОССВОРД

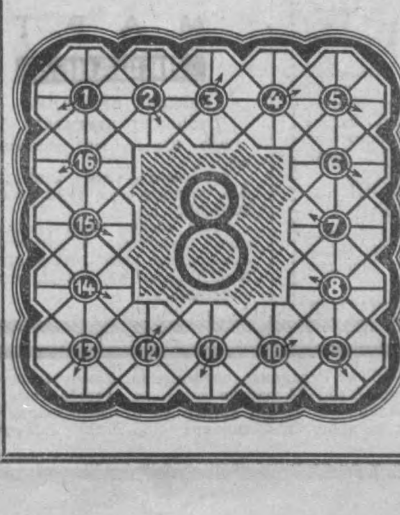

Шаклдаги рақамлар теварагига ҳар бири саккизта ҳарфдан ташкил топган сўзларни соат стрелкаси ҳаракатини эслатувчи айлана йўналиш бўйича (стрелкачалар билан белгилаб қўйилган хоналардан бошлаб) ёзиб чиқинг:

1. Машҳур авар шоири, Ленин мукофоти лауреати («Юксак юлдузлар» номли шеърий тўпламнинг автори). 2. Шота Руставели яратган «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон» достонининг бош қаҳрамонларидан бири. 3. XVIII асрда яшаган америкалик таниқли физик олим ва сиёсий арбоб. 4. Европадаги халқ республикаларидан бири. 5. Борис Полевойнинг «Чин инсон қиссаси» повестидаги комиссар. 6. Георгий Брянцевнинг «Газандалар уясининг тугатилиши» повестидаги бош қаҳрамон. 7. Рус Қора денгиз флотининг 1905 йил 14-24 июнда катта революцион қўзғолон кўтарилган броненосеци. 8. Товушни узоқ масофага етказиш ёки кучайтириш учун товуш тўлқинларини электромагнит тўлқинларига айлантирадиган асбоб. 9. Духовой музика асбобларидан бири. 10. Космонавт учувчилар ва ғоввосларнинг махсус кийими. 11. Оғир ҳарбий ва жиноий ишларни кўриб чиқиш билан шуғулланувчи фавқулодда махсус суд органи. 12. Асоси кўпбурчакли, ён томонлари учбурчакли, чўққиси умумий бўлган геометрик шакл. 13. Британия ороллари группасидаги ороллардан бири. 14. Организмларнинг тузилишини ўрганадиган фан. 15. Оркестр учун ёзилган, одатда уч-тўрт қисмдан иборат катта музика асари. 16. Тезучар қирувчи самолётларнинг бир неча хилларини яратган атоқли совет авиаконструктори.

Тузувчи Ҳамидулла АБДУЛЛАЕВ.

ЖАВОБИНГИЗНИ ТЕКШИРИБ КЎРИНГ

Газетамизнинг [13 февраль] «Шанба оқшоми» саҳифасида берилган «СССР шаҳарлари» кроссвордига газетхон Б. Алланиёзов қуйидаги жавобни берган.

1. Киев. 2. Ижма. 3. Суми. 4: Омск. 5. Орёл. 6. Елец. 7. Тула. 8. Ейск. 9. Ухта. 10. Чуст. 11. Луцк. 12. Сочи. 13. Чита. 14. Рига. 15. Горн. 16. Боку.

Умар САЙФИДДИН

(Турк ёзувчиси).

Рашк

Ҳикоя

АЛИ ЖОНИБГА:

Ёшлигимда ёзган ва нашр эттиришга журъат этолмай ташлаб қўйган ушбу ҳикоямни марҳум онамнинг китоблари орасидан топиб олдим. Ҳикояни шавқ-завқ билан ўқиб чиқдим. Менга жудаям ёқди. Билмадим, негадир ўша пайтларда ёқтирмай бир чеккага ташлаб қўйган эканман. Билмадим, нега энди бу ҳикоя ҳозир менга жудаям ёқиб қолди? Балки, марҳум онагинамнинг меҳру шафқатини менга эслатгани учунми, буни билмадим... Севикли жанобим, ушбу ҳикоям менга бугунги кунда яратган асарларимнинг ичида энг гўзали бўлиб кўриняпти. Уни сенга бағишлайман.

Аҳмад Сўҳрон бей менга қуйидагиларни айтиб берди. «У пайтларда мен йигирма ёшларда эдим. Почта-телеграф министрлигида каттагина бир лавозимни эгаллаган отам менинг бебошлик, ярамасликларимга, қилаётган разолатларимга ортиқча чидай олмади. Онам, бувим, кекса холамдан иборат бўлган оила аъзоларимиз билан маслаҳатлашди. Ҳаммалари бир фикрга келишиб, мени бирон четроқ ерга ишга юборишга қарор қилишди. Ёнина деган вилоятнинг инспектори отамнинг қадрдон оғайниси экан. Шундай қилиб, мен ана шу вилоятнинг қайсидирам ерига почтахонанинг маъмури бўлиб боришим керак эди. Уйимдагиларнинг фикрича, мен у ерда куюлиб, эсли-ҳушли бўлиб қолармишман.

Онам бу ишга кўндириш ниятида гапни жуда узоқдан юмшоқлик ва мулойимлик билан бошлади.

— Сен кейинги пайтларда жудаям озиб кетдинг—деди у хўрсиниб.—худди курортга бориб келгандек бўласан... Баҳона билан мамлакатни, ҳам кўриб келасан. дам ҳам оласан... Бунинг устига мартабанг ҳам ошади. Бориб келақол, ўғлим, йўлга ҳозирлан!

— Мен ҳеч қаёққа бормайман! Бундай нарсани хаёлингизга ҳам келтирманг,—дедим мен бутунлай бу нарсадан бош тортиб.

Аммо онам менинг қаршилигимга жавобан энг кейинги қилган шўхлигимнинг отамга жуда ёмон таъсир қилганини бирма-бир айтиб берди. Орадан бир неча ой ўтар-ўтмас, қандай бўлмасин отанг орқали сени албатта чақиртириб оламан. деб менга қасам ичди. тоза ялиниб-ёлворди.

Балки мен бунақанги панди-насиҳатларга осонгина ён бермаган бўлардим, аммо ўзимнинг кўнглим ўша янги, нотаниш ерларга учиб турганди.

— Яхши,—дедим мен кўниб.—бораман.., Аммо лекин фақат уч ойга. ундан ортиқ эмас!

Йўл харажатига етиб ортарлик пул, тўрт юз эллик курушлик маош—буларнинг ҳаммаси яхшику-я, аммо мен ҳамиша қувноқ, севимли Истамбулим билан бўладиган уч ойлик айриликқа қандай чидайман! Мен. ахир. мана бещ йилдирки, бу шаҳардан бўлак бирор ерга чиқмаганман?! Мен бу шаҳарга худди шу ерда туғилиб ўсган кишидек, бутун борлиғим билан боғланиб қолган эдим. Лекин инсон шундай зотки, у ҳар қандай ҳолатда ҳам ўзига бирор тасалли ёки бўлмасам. ўзини юпата оладиган нарсани ҳаётдан топа билади. Шунда мен отамнинг энг кейинги ишлаган жойи Критдан қайтаётганимизда. қўниб ўтган чиройли хушманзара портларни, шаҳарларни кўрганимизни, қизиқ-қизиқ воқеаларнинг, ўйин-кулгуларнинг шоҳиди бўлганимизни эслаб. ўзимга-ўзим: «У пайтларда мен ёш бола эдим. Энди тоза маза қилиб ўйнаб-куламан!—дедим ва ширин хаёлларга чўмдим.

Бизнинг илк бор тўхтайдиган манзилимиз Салоник эди. Ундан кейин Измир. балки Байрут бўлиши мумкин. У ёғи —Пирей, сўнгра—Афина. Биз Пелопоннесни айланиб ўтиб, Превезага, ундан Ёнинага бориб тушишимиз керак эди. Шундан кейин мен у ердан ишга тайинланган шаҳарга жўнаб кетишим лозим... Нимасини айтасиз, гўзал саёҳат!

Мана. ниҳоят жўнайдиган кун ҳам келди.

Оила аъзоларим билан мухтасаргина хайрлашдим. Ёзилса уч-тўрт дафтарни тўлдирадиган отамнинг қимматли насиҳатларини тинглагач. трапдан пароходга чопиб кетдим..

Салоникда икки кун туриб қолдик. Икки кечани ўйин-кулгу, кайф-сафо билан ўтказганимни айтмасам ҳам бўлади. Салоникдан чиқиб кетаётганимиздан кейин, менинг бироз тобим қочди. Измирда ҳам биз икки кун тўхташимиз керак эди. Аммо бу ерда мен ўйин-кулгу қилишдан воз кечдим. Сабаби: «Афинага боргунча сабр қилай. У ерга боргандан сўнг, ҳаммасини бир қилиб роса мириқиб ўйнаб—куламан. Пулни ҳам аямайман!»—деб ўйладим. Лекин шунга қарамай ҳамроҳларим —гўзал саллали тақводор кишилар каби менинг пароходда тунашга тоқатим йўқ эди. Шунинг учун шаҳарга тушиб, бир меҳмонхонадан жой олдим.

Оқшом пайт овқатланаётганимда нариги столда ўтирган соқоллик бир афандининг менга диққат билан тикилиб. қараб турганини сезиб қолдим. Очиғини айтсам, мен бунга унчалик аҳамият бермадим. Аммо овқатланиб бўлиб, қаҳва ичаётганимизда ҳалиги соқоллик киши мен томонга ўгирилиб. исмим нима эканлигини сўради. Айтдим. Шунда у киши отамнинг ким эканлигини суриштира бошлади. Мен буни ҳам айтиб бердим. Шунда ҳалиги одам ҳеч қандай такаллуф кўрсатиб ўтирмасдан. шартта менга қўлини узатаркан, деди:

— Амакингни қўлини ўп!

Мен аввалига шошилиб қолдим, аммо дарров гап нимада эканлигини тушундим: момиқдай юмшоқ қўлини ўпарканман, болалигимда мени форс тилига ўргатган. Эрондаги бизнинг элчихонада котиб бўлиб ишлайдиган олийжаноб амаким ҳақида билганларимни хотирлашга тиришдим. Йилда бир марта, муҳаррам ойининг бошланиши арафасида биз ундан чет элдан ёзиб юборган табрик хатини олар эдик.

Қаранг-а! Қандай кутилмаган ажойиб учрашув!.

Маълум бўлишича, амаким Истамбулга қайтаётган экан. У ота-онам тўғрисида батафсил сўради. Кечаси учга қадар биз у билан қирғоқ бўйидаги қаҳвахонада гап сотишиб ўтирдик. Меҳмонхонага қайтганимизда кўпчилик саёҳатчиларга маълум бўлган йўл ҳорғинлиги мени аллақачон чарчатиб қўйган. худди маст кишилардек, уйқу қовоқларимдан босиб, кўз очишга қўймас эди. Амакимнинг хонаси биринчи қаватда экан. Эшикларининг олдида бир пас тўхтадик. Амаким елкамга қоқатуриб дедилар:

— Тангрим. ишқилиб. сени паноҳида сақласин, ўғлим! Мен одатда вақтли туролмайман. Илтимос мени уйғотиб қўярсан!

— Бош устига! Жоним билан,— дедим ва хайрлашиб хонамга чиқдим.

Мана, бир оқшом мен ўзимни кайфу сафодан тийган эдим. қандай ажойиб учрашув насиб бўлди. Эртага эрта билан жўнайдиган пароходда Истамбулга кетаётган амакимнинг уйимизга борганида менинг ҳақимда бирор сўз айтиб қўйишига ҳеч шубҳа йўқ эди.

Эртасига эрталаб мен уйқудан кеч турдим. Апил-тапил кийиндим-у. пастга отилдим. Амаким аллақачон турган, кийиниб бўлган ва стулда ўтириб фасини чўткалаётган экан. Ойнада менинг аксимни кўриб, ўгирилди:

—Ҳа, эртанг хайрли бўлсин. ўғлим! Яхши ётиб турдингми? Шундай қилиб. бугун мени кузатиб қўясанми?

— Жоним билан, афандим. кулдим мен.

Шу пайт қуббалари мисдан ишланган темир каравотнинг тагидаги гилам устида ётган жуда ғалати нарса диққатимни тортди. «Бу нимайкин? — ўйладим мен,— Оқ мушукмикан ё бўлмаса кучукнинг боласимикан?» Ҳайрон бўлиб. яқинроқ келдим. Менга чақнаб турган бир жуфт қоп-қора кўз қараб турарди. Йўқ. бу ва на ит эди, ва на мушук..

— Қандай гўзал!— деб юбордим шунда мен беҳосдан.

Амаким бошига фасини яхшилаб ўрнаштириб олди-да, ёнимга келди.

— Ҳақиқатдан ҳам ажойиб! деди у.— Бу маймунни менга бир ҳиндистонлик савдогар ҳадя қилган эди. Табриздан жўнаб кетаётганимда уни қолдириб кетишга ҳам. сотишга ҳам кўзим қиймади.

— Ия, бу ҳали маймунми? Оқ маймунларни мен ҳеч қачон кўрмаганман!

Олийҳиммат амаким бир кулиб қўйди-да, маймунни силаб туриб, деди:

— Бу жудаям кам учрайдиган нодир насли. У фақат Ҳиндистонда учрайди. Улар жуда ақлли бўлади-да!

Мен «ўҳ-ҳў». «эҳ-ҳа»лаб бўлгунимча, амаким ўз овунчоғининг ҳамма ишларини, унинг ҳамма ҳунарларини, ўйинларини. хуллас, унинг ақллилигини исботловчи ҳамма қилиқларини бирма-бир айтиб берди ва сўнггида қўшиб қўйди:

— Кўраяпманки, маймун сенга ёқиб қолди. Эсдалик учун сенга ҳадя этаман.

«Вой, худойим! — ўйладим мен,—Маймунни нима қиламан? Бу турган битгани бошимга тушган бало-ку! Лоақал, у менга ёқса ҳам майли эди... Бор йўғи, оппоқ бир нарса-да! Лекин, ажибликка ажиб, фақат шугина, холос!»

— Йўқ, амакижон, керак эмас, раҳмат! — деб совғани қабул қилмасликка уриниб кўрдим. Аммо олийҳиммат амаким «йўқ» дейишимни камтарлик ҳисоблаб, оласан, деди. На чора? Мажбур бўлдим олишга.

Бир неча соатлардан кейин амаким Истамбулга қараб жўнаб кетди ва мен ўзимнинг ажойиб оқ маймуним билан ёлғиз қолдим. Маймун урғочи бўлиб, ҳақиқатдан ҳам жуда мулойим эди. Унда кўпчилик маймунларда учраб турадиган бесўнақайлик йўқ эди. Унинг ялтироқ, оппоқ юнглари, нозик оёқ-қўллари жуда юмшоқ ва ёқимли эди. Кўмирдай қоп-қора кўзлари одамга эркаланиб ва кулиб қарарди. Мен уни биринчи марта қўлимга олганимда у севинганидан худди мушукка ўхшаб аллақандай товуш чиқариб ўзини ювош тутди.

Меҳмонхонадан чиқиб пароходга келганимизда буткул ҳамма йўловчилар ҳайрон бўлиб қолишди. Худди мен каби буларнинг биронтаси ҳам мушукдай мулойим мана шундай оқ маймунни кўрмаган эканлар.

Измирдан кейин Пирага бурилиб, тўхтаганимизда мен бу гўзал маймунимни сотишга ҳаракат қилиб кўрдим: Аммо Юнонистон камбағал мамлакат экан: ўн лирдан ортиқ берувчи одам бўлмади. Ортиқроққа олар деб хом тамаъ бўлдим. Кўнгилдагидек харидор топилмагандан кейин маймунимни сотмасликка қарор қилдим.

(Давоми бор).

Редактор ўринбосари
М. КАРИМОВ.

РЕКЛАМА ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—7|III да **Спартак** (кундузи), **Майсаранинг иши** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6|III да **Бой ила хизматчи**, 7|III да **Парвона** (кундузи) **Шоҳ Эдип** (кечқурун), 8|III да **Олтин девор** (эрталаб соат 11 да), **Парвона** (кундуз соат 3 да), **Аяжонларим** (кеч соат 8 да).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6|III да **Менинг жаннатим** (кундуз соат 3 да), **Ҳалима** (кечқурун), 7|III да **Хотинимнинг эри** 8|III да **Қайнона** (кундуз соат 12 да), **Хотинимнинг эри** (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 6|III да **Улимларни қолдириб доғда.** 7|III да **Улимларни қолдириб доғда** (кундуз соат 12 да), 8|III да **Беш кунлик куёв** (кундуз соат 12 ва кеч 7 яримда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 7|III да **1-Абонемент бўйича бешинчи концерт-лекция.**

«ЁШ ИЖРОЧИЛАР» Концерт-лекция кундуз соат 2 да бошланади.

КИНО

6 МАРТДА

Қора консулнинг ҳалокати — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (тоқ соатларда), «СПУТНИК» (кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч 9 яримда).

Қалбга йўл — «ЎЗБЕКИСТОН» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кеч 9 да).

Тўлов— «ВОСТОК» (кечқурун), «МОСКВА» (кеч 7 яримда).

Турк оғасининг васияти—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Сўнгги ёдгорлик—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Мовий муз—«ЧАЙКА» (кеч 6 ярим ва 8 да).

7 МАРТДА

Қора консулнинг ҳалокати — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА» (тоқ соатларда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10, 11,45 ва кеч 9 яримда).

Қалбга йўл — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кундуз соат 2, 5.40 ва кеч 9 да).

Тўлов—«ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 7 яримда).

Турк оғасининг васияти—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Сўнгги ёдгорлик—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

Шоҳ-оху—«СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Мовий муз—«ЧАЙКА» (кундуз соат 1 ярим, 3.15, 5 ва кеч 6 ярим, 8 да).

Свердлов номли концерт залида

8 МАРТДА

КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССР халқ артистлари:
ҚУНДУЗ МИРКАРИМОВА, МУҲАММАДЖОН МИРЗАЕВ;

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:
Қувондиқ **ИСКАНДАРОВ**, Вилоят **ОҚИЛОВА**, Меҳри **АБДУЛЛАЕВА**;

Узбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Дилбар **ФАЁЗОВА**;

Солистлар: Комилжон **БАРАТОВ**, Гулшод **ОТАБОЕВА**, Алижон **ҲАСАНОВ**, Дилором **ҚАЮМОВА**.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани—Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Муҳаббат **МУСАЕВА** ва Зайтуна **ТОЖИБОЕВА** олиб борадилар.

Концерт кундуз соат 1 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

...АТ ЦИРКИДА

...АССР ХАЛҚ АРТИСТИ РАҲБАРЛИГИДАГИ

...ОН ДОРБОЗЛАРИ

...да

...АРТИСТЛАРИНИНГ

...ЛЛАРИ

...3 ва кеч 6 да кўрсатилади.
...3 ва кеч 6 да;
...т 12, 3 ва кеч 6 да бошла.

... заявкалар қабул қилинади.
...и эрталаб соат 11 дан ишлай.

А. Л. Гкмельбрант: «Учрашув модели орқали оптималь бошқариш системаларини синтези» деган темада;

С. А. Ибрагимхўжаев: «Рақам-аналог ва аналог-рақам ўзгартирувчилар соҳасидаги илмий тадқиқотлар учун автоматлаштирилган аҳборот системаларини тузилиш принципларини яратиш ва текшириш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

17 март кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия ва химия технология бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Черданцев кўчаси, 19-уй)да химия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. Е. Кузнецова: «Мочевина—формальдегид бирикмаси асосида, ион алмаштириш хусусиятига эга бўлган, ўғит олиш жараёнини текшириш» деган темада;

М. Т. Тўхтабоев: «Пахта целлюлозасидан вискоза ҳосил қилиш жараёнини ўрганиш» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

---

18 март кундуз соат 2 да В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетининг геология-минералогия фанлари бўйича илмий даражалар берувчи илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус, Б-224-аудитория)да геология-минералогия фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Ю. С. Глинский: «Қорақия рудали майдонининг минералогик-генетик хусусиятлари (Олмалиқ райони)» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан университет илмий кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4-уй)да танишиш мумкин.

18 март кундуз соат 2 яримда В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети тарих факультетининг илмий совет кенгаши (Студентлар шаҳарчаси, бош корпус, Г-304 аудитория)да тарих фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

П. Н. Ким: «Ўзбекистон Коммунистлар партиясининг корейс колхозларининг мустаҳкамлашдаги ташкилий хўжалик фаолияти» деган темада;

Б. Н. Мацкевич: «Туркистон АССР касаба союзлари —халқ хўжалигини тиклашда партиянинг жанговар ёрдамчиси» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан университет кутубхонаси (Студентлар шаҳарчаси, 4-уй)да танишиш мумкин.

---

24 март кундуз соат 2 да Тошкент Давлат медицина институти даволаш ва стоматология факультетларининг илмий совет кенгаши (ректорат, 4-зал)да медицина фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

П. П. Голинов: «Фасил ритмини гипофизарно-адреналовой системага таъсири ҳамда яллиғланишга қарши ишлатиладиган моддаларга фармакологик таъсири» деган темада,

24 март кундуз соат 2 да педиатрия ва санитария-гигиена факультетларининг илмий совет кенгаши (ректорат, 3-зал)да медицина фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

А. Абдуазимов: «Болаларни Боткин касаллигида ёғ, оқсил алмашуви, айрим ферментларни активлик ҳолатига, ва витамин B_{15}-нинг тасирига оид характеристика» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертациялар билан институт кутубхонаси (К. Маркс кўчаси, 103-уй)да танишиш мумкин.

ТЕЛЕВИЗОР

6 МАРТ

ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

16.55 Кўрсатувлар программаси.

Узбек тилида: 17.00 «АХБОРОТ» информацион программаси (рус тилида). **17.10** Ўқувчилар учун. «Қанотли дўстлар». **17.40** Болалар учун мультфильм. **18.00** «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». **19.00** «Юксалиш программаси». КПСС XXIV съезди Директиваларини муҳокама қиламиз (рус тилида). **19.30** «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока» газеталари совриниi Ўзбекистон ССР кубоги учун хоккей бўйича мусобақалар. Танаффус вақтларида киножурналлар. **21.30** «АХБОРОТ» информацион программаси. **21.45** «МУСИҚА ЖАВОНИ». Иккинчи кўрсатув. **23.00** МОСКВА КЎРСАТАДИ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

18.00 Халқ телевизион университети. Фан ва техника факультети. **18.40** ЯНГИЛИКЛАР. **18.45** Маданият факультети. **19.30** Болалар учун. В. Медведев. «Баранкин, одам бўл». Телеспектакль. **20.30** «Коммунист ва давр». **21.00** ЯНГИЛИКЛАР. **21.05** Рангли телевидение. «Ҳайвонот оламида». **22.00** «Объективда — Америка». **22.30** М. Фрадкиннинг ижодий кечаси. Союзлар Уйининг Колонна залидан олиб кўрсатилади. **23.30** Рангли телевидение. Катталар учун мультфильмлар.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 18.00 Оналаримизни табриклаймиз. **18.20** «Минора тепасидаги гулхан». Бадиий фильм. **19.35** Янгиликлар. **19.50** Музикали экран.

Тожик тилида: 20.45 «Завод—меҳнат вахтасида». **21.00** Оқшом эртаклари. **21.10** Концерт. **22.00** Янгиликлар. **22.15** Севимли артистлар. Ато Муҳаммаджонов.

7 МАРТ

ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.55 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 10.00 «ЗВЕЗДОЧКА». Кинокўрсатув. **10.45** «КОЛОКОЛЬЧИК» клуби.

Узбек тилида: 11.25 Ўсмирлар учун. Ўқувчиларнинг телевизион олимпиадаси. **13.45** «ОНА ҚАЛБИ». Бадиий фильм. **17.55** Кўрсатувлар программаси.

Узбек тилида: 18.00 Болалар учун мультфильм. **18.20** «АХБОРОТ» информацион программаси. **18.40** Эстрада шинавандалари, сизлар учун. **19.20** «АЕЛЛАР». Бадиий фильм. **21.00** «АХБОРОТ» информацион программаси. **21.20** ЎЗБЕКИСТОН ОБЛАСТЛАРИНИНГ КПСС XXIV СЪЕЗДИГА БАҒИШЛАНГАН ТЕЛЕВИЗИОН ФЕСТИВАЛИ. ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. **23.00** МОСКВА КЎРСАТАДИ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

9.30 Ота-оналар учун консультация (ўзбек тилида). **10.00** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (ўзбек тилида). **11.00** Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика (рус тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.00 Кўрсатувлар программаси. **12.05** Болаларнинг эрталабки гимнастика машғулотлари. **12.15** ЯНГИЛИКЛАР. **12.30** Ўқувчилар учун. «БУДИЛЬНИК». **13.00** Музикали киоска. **13.30** Кинофильм. **14.30** Ўқувчилар учун. «Узоқ ва яқин Арктика». **15.30** Рангли телевидение. «Ҳаёт саҳифалари». Телеочерк.

16.00 Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун. «Солдатлар куйлайди». **16.30** Рангли телевидение. «Қалб ва Найзалар». Телеспектакль. **18.15** ҚИШЛОҚ МЕҲНАТКАШЛАРИ—КПСС XXIV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА. **18.55** Интервидение. Копток ли хоккей бўйича жаҳон чемпионати. СССР—ШВЕЦИЯ. Швециядан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида спартакиада кундалиги. **20.45** «Кураш давом этмоқда». Португалия Коммунистик партиясининг 50 йиллиги олдидан. **21.00** ЯНГИЛИКЛАР. **21.05** Рангли телевидение. Киносаёҳатчилар клуби. **22.00** «ИЗЛАНИШ». Тележурнал. **22.40** «БИР КУН ВА БИР УМР». Бадиий фильм. **24.00** «ВАҚТ» информацион программаси. **00.30** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 17.00 Экран—болаларга. **17.20** «Ҳар доим онам бўлсин!» Концерт. **18.15** «Олег Попов янги уйда». Телефильм. **18.40** Байрам интервьюмиз. **19.20** Кўрсатувлар программаси ва эълонлар.

Қирғиз тилида: 19.25 «Денгиз, тоғлар оша». Кинопанорама. **20.25** «Жаҳон бир ҳафта ичида». **20.35** Ўш кўрсатади. **21.00** Халқаро хотин-қизлар куни 8 Мартга бағишланган кўрсатув. **22.20** «Радищев». Телефильм. **22.50** Кўрсатувлар программаси.

РАДИО

7 МАРТ

ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. **7.45** «Катталарга — болалар ҳақида» (ўзбекча). **8.25** Халқ талантлари концерти. **9.30** Шарқ куйлар. **10.10** «ТАБАССУМ» радиожурнали. **11.35** Енгил куйлар. **12.15** Эрталабки салом!» (Москва). **13.30** Оркестр пьесалари. **15.00** Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. «Ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни ошириш меҳнат самарадорлигини юксалтиришнинг муҳим омили». Суҳбат (ўзбекча). **15.10** Музикали салом. **17.40** Дам олиш киноафишаси (русча).

18.00 Музикали глобус. **18.40** Рақс тароналари. **19.20** Ўзбек классик қўшиқлари. **20.00** «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. **21.00** «Мамлакат ва қитъаларда» (ўзбекча). **21.10** «Дала меҳнаткашлари учун концерт. **22.20** «Табассум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш. **23.20** Дам олиш концерти. **24.00** Тунги музикали программа.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Таниқли ижрочилар концерти. **9.15** Экран янгиликлари (ўзбекча).

19.00 Область театрлари артистларининг концерти. **19.30** Классик куйлардан дам олиш концерти. **20.00** «Юность» радиостанциясининг программаси (Москва). **21.00** Москва. Халқаро шарҳловчилар даврасида. **21.30** Дам олиш концерти (тожикча).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 И. Дунаевский. «Олтин водий» опереттаси.

17.00 «Юность Узбекистана» радиостанциясининг программаси. **17.40** Ўзбек операларидан саҳналар. **19.00** «Табассум» радиожурнали.

Тошкент шаҳар Куйбишев районидаги М. Горький номли 208-ўрта мактаб коллективи шу мактабнинг директори, Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи М. М. Азизовага онаси

Муборакхон АЗИЗОВАНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33. 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22. партия совет ва касаба союз ташкилотлари шаҳар хўжалиги бўлимлари—33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55. хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари— 33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579. НАШР А—2492. Р.01290.